

CĂLĂUZA REDINȚEI

(Supliment gratuit)

Publicație lunară

Ianuarie (Gerar)
nr. 1 (61) / 2022

Publicație de gândire, atitudine și spiritualitate ortodoxă editată de Parohia „Sf. Vasile Tâmbărași” Iași, ROMÂNIA

Apare cu binecuvântarea Înaltpresfințitului Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Despre IERTARE...

Etimologic: În limba română, *a ierta* s-a născut din *liberto*, *libertare*: a elibera, a dăruii libertatea, un verb format în latina târzie, probabil din *libertus*, *libert* (un sclav eliberat, devenit om liber).

Cum a devenit *libertare*, în Dacia Romană, *a ierta*? Să spunem mai întâi că *libertare* a devenit *a ierta* numai în română și în dialectele ei (de ex.: *l'ertu* în aromână), pentru că, în spaniolă și în portugheză, singurele limbi care l-au moștenit în afară de noi, *libertar* înseamnă doar *a elibera*, nu și *a ierta*.

Cel mai probabil, în Dacia romanizată, *libertare* a căpătat un sens cu totul nou, acela de a elibera de păcate (româna s-a format, de la început, ca o limbă creștină!). Poate începutul s-a făcut cu Tatăl Nostru: „...și ne iartă nouă greșelile noastre/Precum și noi iertăm greșiților noștri”.

Așa s-ar explica de ce toate sensurile lui *a ierta* din română sunt legate, mai mult sau mai puțin, de...mila creștină și de spiritul creștinesc.

Iertarea este una dintre virtuțile creștine fundamentale. Ea este una dintre caracteristicile definitorii ale lui Dumnezeu, care este iertător, dar și drept, potrivit unei măsuri și a unei pedagogii care întrec puterea de înțelegere omenească.

Atât în Vechiul Testament, cât și în Noul Testament, găsim exemple despre iertare.

Vechiul Testament:

Moise îi cere lui Dumnezeu să ierte răzvrătirea poporului care dorea să se întoarcă în Egipt și să nu-i lovească cu ciumă. Dumnezeu îi iartă de acel păcat al răzvrătirii, scutindu-i de pedeapsă.

Faraonul Egiptului, îngrozit de lăcustele care nu mai lăsaseră nimic verde în țara Egiptului, îl roagă pe Moise să-i ierte păcatul și să se roage la Dumnezeu

să depărteze de la el urgia aceasta de moarte, acesta face așa, iar lăcustele sunt îndepărtate de Dumnezeu.

Noul Testament:

Botezul lui Ioan era botezul pocăinței spre iertarea păcatelor. Iisus a venit pe pământ având, în calitate de Dumnezeu, puterea de a ierta păcatele, pe care și-o exercită în câteva cazuri, scandalizând pe mulți care nu ajunseseră să recunoască în El dumnezeirea adevărată. Iisus iartă păcatele slăbănogului (Matei 9, 2; 5; 6) și femeii păcătoase (Luca 7, 48): iertate îți sunt păcatele sau ia patul tău și umblă?

Iisus, care-i învață pe apostoli rugăciunea „Tatăl nostru”, arată că atunci când ne rugăm, noi trebuie să cerem lui Dumnezeu să ne ierte greșelile noastre, precum iertăm și noi greșiților noștri și, mai mult, ne spune că dacă nu vom ierta acestora, nici Dumnezeu nu ne va ierta nouă greșelile. Mântuitorul ne învață ce trebuie să facem când cineva greșește față de noi. Iisus a transmis puterea de a ierta păcatele apostolilor, care au transmis-o la rândul lor preoților. Iertarea păcatelor se obține astăzi prin spovedanie și împărtășanie în cadrul Bisericii.

Iisus îl roagă pe Dumnezeu să-i ierte pe cei ce L-au răstignit, căci aceștia nu știau ce fac (Luca 23, 34).

Așadar, iertarea este o cale de a-L cunoaște pe Dumnezeu și de a fi ca El. Dumnezeu este mereu gata să ne ierte și să ne iubească fără nicio condiție. Dificultatea vine din partea noastră, din partea neputinței noastre de a primi această putere de la El.

Este mai curând o problemă între om și Dumnezeu.

Iertarea este izvor de Har și de eliberare de sub robia puterilor negative ale mâniei, ținării de minte a răului, autocompătimirii, amărăciunii, comportamentelor defensive, ascunderii adevăratei identități. Căci, iertarea întrerupe avalanșa reacțiilor produse de durerea resimțită în actele vătămătoare și reînnoiește relația rănită. Ea este o lucrare conștientă a omului cu harul lui Dumnezeu, prin care se vindecă și curăță inima rănită.

Pot acum sublinia faptul că iertarea nu este un sentiment, ci o lucrare, un act voluntar și liber care aduce libertate. Ea este o problemă a inimii, în sensul biblic al cuvântului, nu al psihismului.

Care este rodul iertării? Dobândirea puterii de a nu-i mai considera vinovați pe cei care ne-au greșit și de a nu ne mai simți vinovați față de cei cărora le-am greșit.

„Pentru a înțelege iertarea este necesar” (Maica Siluana Vlad):

- Să devenim conștienți că suntem oameni, ceea ce înseamnă că suntem creați, adică altfel decât Dumnezeu Creatorul și suntem dependenți de El. Suntem creați după chipul lui Dumnezeu, Cel Unul în Treime, adică suntem ca Dumnezeu,

subiect în relație cu alte subiecte. Și suntem chemați să devenim asemenea Lui, lucrând împreună cu Harul Său.

Omul ca subiect, ca persoană, există numai în relație:

- cu Dumnezeu,
- cu sine,
- cu semenii.

Relația este locul în care: omul este iubit și iubește, este rănit și rănește, în care poate crește și se poate vindeca, iertând ca Dumnezeu și primind iertarea cu recunoștință.

- Să fim conștienți de existența binelui și a răului și că suntem înconjurați de efectele răului existent dinainte de a fi noi.
- Să realizăm că latura noastră întunecată face presiuni asupra noastră, presiune față de care putem fi liberi numai cu Harul lui Dumnezeu.
- Să credem că Dumnezeu ne iartă și ne dăruiește iertarea ca pe un mijloc de vindecare a rănilor suferite și de reparare a relațiilor destrămate.

„De ce este importantă iertarea?” (Maica Siluana Vlad):

- Deschide ușa harului dumnezeiesc și unor noi posibilități de viață.
- Vindecă inimile și reface relațiile.
- Este cheia sănătății integrale a omului: trupești, sufletești și duhovnicești.
- Este leacul neașteptat și revelat al dragostei împotriva durerii nedrepte.
- Dă putere prin eliberarea unor energii blocate de ură, mânie și îngrijorare.
- Ajută omul să se confrunte cu realitatea vieții și să îi facă față.

Iertând, omul nu mai are nevoie de mânie și ură, ca arme. Pentru că își poate birui vrăjmașii prin iertare, binecuvântare și iubire: „Iertarea înseamnă a te ridica mai presus decât cel care te-a insultat.”— Napoleon Bonaparte.

„Ce nu este iertarea?” (Maica Siluana Vlad):

- Iertarea nu este un simplu act de voință, ci un proces complex. Procesul presupune lucrarea întregii ființe și cere participarea tuturor puterilor noastre: inimă, inteligență, voință.

Ca urmare, să nu ne învinovățim că nu putem ierta imediat ce am fost răniți. Dacă sărim peste etapele vindecării și ale transformării emoționale ce o însoțesc, vom semăna cu cel ce pansează o rană infectată. Se va infecta și mai rău sub pansament.

Pe parcursul procesului, e nevoie de Harul Lui Dumnezeu, dar și de timp pentru vindecare și iertare. Nu trebuie să bruscăm ceea ce se petrece în noi.

Este important să deosebim simțirea mâniei de dorința de răzbunare și de

fanteziile legate de dreptatea pe care trebuie să ne-o facem singuri. Mânia este necesară omului, este o putere a sufletului pe care Dumnezeu ne-a dat-o ca să ne putem apăra integritatea. Nu mânia este păcatul, ci gândurile și faptele de ură și patimile pe care le poate stârni. „Mâniați-vă și nu greșiți”, spune Domnul.

Important este să luăm decizia de a nu ne răzbuna în niciun fel. Răzbunarea nu este doar inutilă, ci și devastatoare.

„Cel blând nu înclină spre răzbunare, ci mai mult spre iertare.” – Socrate

„A ierta e o manieră teribilă de a te răzbuna.” — Cezar Petrescu

- Iertarea nu este uitare.

Putem să uităm un rău ce ni s-a făcut, dar nu înseamnă că am iertat ceea ce am uitat. Rănile sufletești uitate au fost alungate în inconștient și, de acolo, continuă să-i chinuie pe oameni. Pentru a le trata și vindeca este nevoie să fie readuse în conștient.

Este nevoie de o asimilare a evenimentelor dureroase în viața celui rănit. Iertarea cicatrizează, nu anulează rănile emoționale. Numai astfel putem deveni liberi și ne putem aminti evenimentul fără resentimente. Nu mai suferim. Mântuitorul a înviat cu urmele cuielor, dar nu mai simte durerea.

- Iertarea nu înseamnă scuzare.

A scuza înseamnă a nu-l considera responsabil pe cel care ne-a rănit. Când cineva ne face un rău fără să vrea, deseori nu e nevoie să ne ceară iertare, ci doar scuze.

Dar dacă cineva a voit să ne facă rău, nu mai e vorba de scuze. Tendința de a-l scuza pe cel care ne-a rănit se așază pe circumstanțe atenuante oferite de trecutul său sau de alte circumstanțe. Dar nicio vină, oricât de explicabilă ar fi, nu poate fi scuizabilă. Ea poate fi doar iertată.

Iertarea nu înseamnă scuzarea comportamentului care ne rănește. E nevoie de o evaluare lucidă a celor întâmplate și de așezarea responsabilității la locul cuvenit.

- Iertarea nu se impune.

Iertarea se dă, dar nu se pretinde. Ea este o lucrare a iubirii. Persoana care iartă trebuie să își asume în mod liber alegerea pe care a făcut-o, fără a pretinde ceva de la cel pe care îl iartă.

Iertarea este întotdeauna un dar gratuit, nemeritat.

- Iertarea nu este renunțarea la ceea ce ni se cuvine.

Iertarea nu exclude dreptatea. Un hoț iertat nu este scutit de restituirea celor furate.

Iertarea nu anulează consecințele unei fapte rele sau ale unui cuvânt rău. Iertarea

nu este un act de dreptate, ci o faptă de iubire pentru reabilitarea celui vinovat.

Iertarea nu ne face să minimalizăm păcatul sau răul făcut de cineva, ci doar ne dă harul pentru a nu-l confunda pe răufăcător cu fapta sa și pentru a urî păcatul, iubind păcătosul.

Pe Cruce, Mântuitorul a condamnat păcatul care ne locuiește, a făcut dreptate, dar nu ne-a condamnat împreună cu păcatul. Chiar dacă pierdem din cele pământești, prin iertare dobândim din cele cerești.

- Iertarea nu îl schimbă pe celălalt.

Iertarea este o lucrare a celui ce iartă și scopul ei nu este să îl facă bun pe răufăcător.

Prin iertare se întâmplă, cu adevărat ceva extraordinar, dar cu cel ce iartă, nu cu cel iertat. Acesta din urmă poate conștientiza și el minunea și își poate schimba comportamentul sau atitudinea, dar puterea iertării se manifestă în cel ce iartă. Pe acela îl vindecă, lui îi dă pacea, lui îi dă puterea să se roage pentru celălalt și să-l iubească.

„Când nu-l ierți pe altul, nu-l amărăști atâta pe el, pe cât te jignești pe tine însuși.” – Sfântul Ioan Gură de Aur

- Iertarea nu este sinonimă cu împăcarea.

Sufletul rănit prin fapte sau cuvinte rele nu se vindecă decât prin iertare. Fără iertare, relația dintre cel rănit și cel care l-a rănit rămâne bolnavă, orice s-ar zidi deasupra.

Din nefericire, unii oameni se împacă cu cei care i-au rănit fără a-și ierta unii altora greșelile. Trec peste fie pentru a nu mai dezgropa morții, fie din frica de conflicte, fie din lipsa preocupării față de calitatea relației. Unii chiar consideră acest fapt o virtute, dar nu este așa.

Împăcarea fără iertare este chiar un păcat pentru că, fără recunoașterea și numirea suferințelor pe care le-am produs, este imposibilă iubirea și încrederea reciprocă.

Adevărul trebuie rostit, în Duhul Adevărului și numai așa putem să iertăm și să primim împăcarea dacă e cerută și de celălalt.

Împăcarea este o urmare a iertării, dar ea poate să nu aibă loc. Dacă după acordarea iertării, simțim că prin împăcare relația noastră nu ar crește în profunzime, e mai bine să renunțăm pur și simplu la ea pentru păstrarea păcii.

Pacea și iubirea de vrăjmași înseamnă să te rogi pentru celălalt, să nu te răzbuni și să nu dorești să te răzbuni și nu presupune relații strânse, de prietenie.

„Iertarea e cea mai puternică dintre puteri: face bine atât celui care o acordă, cât și celui care o primește!” – Goethe

„Piedici în calea iertării” (Maica Siluana Vlad):

- Firea căzută și puterile ei bolnave.

Pentru omul sufletesc e firesc să nu-l ierte pe cel care l-a rănit și să-și folosească puterile pentru a-și face dreptate. Astfel, el nu mai folosește mânia împotriva celui rău (viclean), ci împotriva aproapelui, pentru că fără mânie se simte dezarmat și vulnerabil.

- Fuga de durere.

Iertarea readuce durerea în prim plan pentru a fi vindecată. Perceperea și acceptarea durerii este remiza iertării. Ori, omul sufletesc, lipsit de ajutorul de har de la Dumnezeu, își folosește toată energia și priceperea ca să fugă sau să nege durerea.

„Cum iertăm?” (Maica Siluana Vlad):

- Iertarea cere o convertire lăuntrică.

O inimă convertită este o inimă gata să ierte, pentru că se știe vulnerabilă, își cunoaște propriile slăbiciuni și căderi și e conștientă de faptul că este iubită de Dumnezeu până în mizeria sa.

- Iertarea presupune rugăciune.

Fără Harul lui Dumnezeu nu putem ierta și harul vine prin rugăciune. Iertarea începe în inimă și în gânduri. Numind rănilor pe care le-am suferit, trebuie să le dăm și un sens, să le integrăm în istoria vieții noastre, să le transformăm în creșteri spirituale. Căci orice rană este o ocazie de rugăciune.

„Împacă-te cu Dumnezeu și mulți oameni vor veni să se împace cu tine.” – Sfântul Serafim din Sarov

A IERTA ÎN ADEVĂR ÎNSEAMNĂ SĂ URĂȘTI PĂCATUL, DAR SĂ-L IUBEȘTI PE PĂCĂTOS.

Iertarea adevărată este darul lui Dumnezeu. Omului îi aparține dorința de a ierta, pe care Dumnezeu o transformă în Darul Iertării.

Numai Dumnezeu poate ierta în noi, noi Îl putem primi și lăsa să lucreze. *A face* este al lui Dumnezeu, al omului este *a se lăsa făcut*.

Iertarea este cea mai mare iubire pentru om.

„A ierta este, în esență, un atribut dumnezeiesc, iertarea omenească apărând în consecință ca încă o probă a prezenței suflului divin în făptură.” – Nicolae Steinhardt

Iar „dacă ierți, iartă totul! Altfel n-ar mai fi iertare.” – Lev Tolstoi

Roxana Elena Iliescu, Parohia Sf. Vasile Tătărași

Pe Marte se merge cu Hristos

Mi-a spus mama într-o noapte
 cu ale visului reci șoapte
 că Pământul, din străbuni,
 n-are doar un satelit, ci mulțime de mici luni
 care nu apar pe radar, pentru că-s mult prea subtile,
 ca povestea dintr-o carte ce totuși nu are file.
 Cu lentila mea de lacrimi, însă, eu, în multe seri,
 sus, pe cerul curcubeic, le-am văzut cântând dureri.
 Și așa, hipnotizat, și feeric, și cam ros,
 bine e pe altă lună să-L chemi iute pe Hristos.

Și dacă îți pierzi vreo mamă, vreo soție sau vreo fiică,
 adică o mână fină care mângâieri aplică,
 să știi că asta implică un prilej de-nstrăinare.
 Pare doar că-s pe Pământ, căci mă poart-un fel de mare
 și o neconvențională viață pe care-am ales-o
 ca pe-o pânză netratată cu iubire și cu Gesso.
 Deci, așa, în al meu suflet, sunt un trist astronaut
 cu misiunea de-a găsi-n altă lume un sărut.
 Așadar, de merg pe Marte, un străin mereu fricos,
 pe pământul roșiatic văd clar urma lui Hristos.

Am ajuns așa departe și-s întreg. Ce taină mare...
 Raportez cât pot de mult tot ce mișcă în culoare.
 Trimit vorbe și doar sper că vor fi și înțelese.
 Nuci în cactuși ce așteaptă doar ca să fie culese.
 Mă tot dau cu rolele-n ulița extraterestră.
 Bat la clape a mesaj, a poem și a orchestră.
 Dacă tot mă aflu-aici, am să pun și astă bifă
 datoriei ce doar sper că nu-ți pare hieroglifă.
 Munca asta ce tot curge, sângele vărsat pe jos,
 mi-e probabil, disperarea să-L fac atent pe Hristos.

Astfel, lutul conștiinței va lua forma unui loc

cu care se-aseamăna prin fractalul ei joc.

Căutare, suferințe ce se-adună și converg.

Dincolo de toate-acestea, îmi e dor ca să mai merg.

O fi drog sau dragoste? Inima mie-n a ei salbă
și-ți aduc de mă întorc un nisip lunar pe talpă.

Ce te faci, deconectat, când puterea ți-e jelu?

Și cum crezi c-ai să răzbați, dacă nu prin Dumnezeu?

Un calvar. Atât de singur... Merg greoi privind în jos.

Doar așa pășești pe Marte. Uite-așa pășea Hristos.

Iar căința mi-e chiar faptul că slăbesc și parcă mor.

Ține-mi chipul laolaltă în căușul palmelor.

N-am răspunsuri. Nu știi calea. Nu-i cărare-n alt tărâm.

De mă vezi mai liniștit, e pentru că mă sfărâm.

Cum să judeci, deci, pârâtul, când acesta e absent?

Să Te simt plângându-mă, mângâindu-mă fervent.

Uită-Te în ochii mei, și de-s goi, să mă îmbraci

cu îmbrățișarea-Ți tristă ce mă apără de draci.

Să fi eu și să fiu Tu în pustiul altlumesc,
și în loc de „Te-am iertat”, să îmi spui că „Te iubesc”.

Autor: Mircea Boboc

